

Dabas materiālu izmantošana valodas attīstībai un traucējumu novēršanai

Bērniem ar valodas attīstības problēmām ir vērojama vāji attīstīta roku sīkā muskulatūra. Zinātnieki ir konstatējuši runas un roku sīkās muskulatūras ciešu saistību. Dabas materiāli attīsta ne tikai bērna izziņas procesus, bet arī veicina artikulācijas aparāta (lūpu, mēles), elpošanas, dzirdes un roku sīkās muskulatūras attīstību.

Ogas

1. Oga (dzērvēne, brūklene) uz mēles:
 - noturēt ogu uz izstieptas mēles (attēlā);
 - virzīt mēli ar ogu mutē un atpakaļ;
 - virzīt izstieptu mēli ar ogu pa labi, pa
2. Bīdīt ogu ar mēles galu pārmaiņus abos
3. Satvert ogu ar lūpām:
 - lūpas saspiest, atslābināt;
4. Turēt ogu sev priekšā uz plaukstas un ar izstieptu mēles galiņu laizīt to.
5. Saspiest ogu ar mēles galu pret aukslējām.

kreisi.
vaigos.

Zīles

1. Satvert un saspiest zīli ar īkšķīti un pārējiem pirkstiem pēc kārtas.
2. Rullēt zīli starp plaukstām:
 - uz priekšu, atpakaļ;
 - apļojot.
3. Nolikāt vairākas zīles rindā uz galda:
 - ar katru pirkstu veikt plūstošu zigzaga kustību starp zīlēm;
 - veikt punktētu kustību starp zīlēm;
 - „izsoļot” ar 2., 3. pirkstu starp zīlēm.
4. Uz galda divas zīles. „Zīmēt” astoņnieku ar pirkstu galu dažādos virzienos ap zīlēm.

Priežu skuju

1. Rullēt starp izstieptām plaukstām.
2. Virpināt, turot to starp īkšķi un rādītājpirkstu, īkšķi un vidējo pirkstu, īkšķi un zeltnesi, īkšķi un mazo pirkstiņu. Vingrinājumu izpildām gan ar labo, gan ar kreiso roku.
3. Novietot pārmaiņus īsās un garās skuju vertikāli uz galda:
 - ar pirkstu vilkt skuju pa galdu;
 - „izsoļot” ar 2.,3. pirkstu pa skujiņām.

Čiekuri

1. Noķert pieaugušā mestos čiekurus.
2. Mētāt čiekurus no vienas rokas otrā.
3. Nolikāt uz galda labās rokas plaukstu ar izplestiem pirkstiem, kreisā rokā čiekurs:
 - ar čiekuru uzsist pa galdu katra pirksta galā;
 - „zīmēt” (vilkt pa galdu) ar čiekuru apkārt visiem pirkstiem ar nepārtrauktu vai punktētu kustību.

Pēc tam to pašu atkārtojam noliekot uz galda labās rokas plaukstu, bet čiekuru turot kreisajā rokā.

4. Turot katrā plaukstā čiekuru:
 - reizē aizvērt un atvērt abas plaukstas, čiekurus paslēpjot un parādot;
 - saspīest plaukstas;
 - pārmaiņus aizvērt un atvērt plaukstas (labā plauksta aizvērta-kreisā atvērta, kreisā aizvērta-labā atvērta u.t.t.);
5. Mest čiekurus grozā.
6. Nolikt vairākus čiekurus gareniski uz galda vienu uz otra ar atstarpēm, un „izsoļot” ar 2.,3. pirkstu starp tiem.

Lapas

1. Turot katrā rokā lapas aiz kātiņa, šūpojot zigzaga kustībā, virzīt rokas uz leju, imitējot lapu krišanu. Kustību var veikt:
 - ātri, lēni;
 - simetriski;
 - asimetriski.
2. Nolikt vienu lapu uz galda. Pārmaiņus ar abu roku rādītājpirkstiem „iet” pa lapas kātiņu uz augšu, tad ar pirkstu pa galdu apvilkt lapas kontūru.
3. Nopūst lapu:
 - no galda;
 - no izstieptas plaukstas;
4. Pūst lapu, kas iesieta diegā.

Kastaņi

1. Turot kastaņi saujā, ar īkšķīti glaudīt uz priekšu, atpakaļ.
2. Satvert un saspīest kastaņi ar īkšķi un pārējiem pirkstiem pēc kārtas.
3. Rullēt kastaņi starp plaukstām:
 - uz priekšu, atpakaļ;
 - apļojot.
4. Uzlikt plakanus kastaņus uz izstieptu plaukstu virspusēm:
 - cilāt reizē abas rokas uz augšu, uz leju, pa labi, pa kreisi;
 - cilāt rokas pārmaiņus uz augšu, uz leju, uz priekšu, atpakaļ;
 - šūpot abas rokas uz priekšu, atpakaļ;
 - veikt apļveida kustības pret galda virsmu.
5. Nolikt vairākus kastaņus rindā uz galda:
 - ar pirkstu veikt plūstošu zigzaga kustību starp kastaņiem;
 - veikt punktētu kustību starp kastaņiem.
6. Nolikt uz galda divus kastaņus. „Zīmēt” astoņnieku ar rādītājpirksta galu dažādos virzienos ap kastaņiem.
7. Sabērt traukā mazus kastaņus, zīles, arbūza vai saulespuķu sēklas. Nolikt uz galda trīs tukšus trauciņus. Bērnām jāizlasa un jāieliek vienā traukā mazie kastaņi, otrā traukā zīles, bet trešajā traukā arbūza vai saulespuķu sēklas.
8. Pirkstu un plaukstu masāža ar kastaņi. Vingrinājumu izpildām, turot kastaņi vispirms labajā, tad kreisajā rokā. Šo vingrinājumu var veikt arī izmantojot zīli, čiekuru.

Ripo, ripo, kastanītis!	Turot kastani labās rokas pirkstos, viegli virzīt no katra kreisās rokas pirksta gala, sākot no īkšķa, līdz plaukostas vidum.
Ar pirkstiņiem sveicinās.	Turot kastani labās rokas pirkstos, viegli uzspiest katram kreisās rokas pirksta galam.
Plaukstiņā tas apgriežas!	Turot kastani labās rokas pirkstos, veicam aplūveida kustības kreisās rokas plaukstā.

Jautru darbošanos un kopā pavadīto laiku ar bērnu!